

СТАНОВИЩА И ДЕЙСТВИЯ СРЕЩУ ПРЕДЛАГАНАТА ОТ ВСС РЕФОРМА НА СЪДЕБНАТА КАРТА

На 19.01.2021 г. Съдийската колегия, и на 18.02.2021 г. Пленумът на Висшият съдебен съвет /ВСС/ взеха решения, с които се приема модел за реорганизация на съдебните структури на районно ниво и Пътна карта с план за действие за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво. Така се даде ход на реформа на съдебната карта на България.

Висшият адвокатски съвет изрази своето отрицателно становище по отношение на одобрения от Висшия съдебен съвет „Модел 4“ с нарочно писмо-становище до ВСС изх. № 330/16.03.2021 г. и публично оповести своето предварително становище относно тази фундаментална за правната система в България реформа, изхождайки от основното разбиране, че тя не трябва да бъде самоцелна, а трябва да гарантира правото на достъп до качествено правосъдие и защита на правата и интересите на гражданите и юридическите лица, които българската адвокатура е призвана да подпомага.

В заседание на 12 март 2021 г., ВАДвС взе решение да се изиска мнението на Адвокатските Съвети на АК и на всеки един адвокат за реформата на съдебната карта. В изпълнение на това решение бяха изпратени писма до всички АС на АК за становище в срок до 30.03.2021 г., а подготовеният от ВАДвС въпросник, предоставихме на внимание на всички адвокати от страна чрез известителната система за ел.съобщения, с нарочно писмо, в което отправихме молба всеки от адвокатите, който желае, в срок до 07 април 2021 год., да опълни приложената анкета. Към писмата до АС на АК и към писмата до отделните адвокати, приложихме материали за съдебната реформа, вкл. публично оповестеното становище на ВАДвС. В тази анкета се включиха 254 адвоката, а АС на АК-Смолян изпрати писмено становище.

Висшият адвокатски съвет инициира кампания за разпространение на онлайн „петиция“ за подкрепа становището на съдиите от страната срещу реформата на съдебната карта по „Модел 4“. Отново с нарочно писмо, разпространено до всички адвокати, чрез системата за известяване, ВАДвС отправи призив към адвокатите от страна да подкрепят становището на съдиите от страната срещу реформата на съдебната карта по „Модел 4“, с възможност за вход в интернет базиран линк за попълване. Онлайн петицията бе подкрепена от 45 адвоката, а четири АС на АК от страната организираха писмена подписка за подкрепа становището на съдиите, в която се включиха и дадоха подкрепа общо 232 адвоката от страната: 120 адвоката от АК -Пазарджик; 42 адвоката от АК- Ямбол; 27 адвоката от АК -Гарово и 43 адвоката от АК -Сливен;

На Общото събрание на адвокатите от страната през м.май 2021 г. бе прието Обръщение, с което се заяви категоричното несъгласие на ОСА с приетата от Висшия съдебен съвет инициатива по промяна на съдебната карта и избора на т.нар. „Модел 4“. Обръщението бе изпратено на ВСС и НС.

Въпреки множеството критики и отрицателни становища, включително от страна на ВАДвС, Общото събрание на адвокатите в страната, Министерство на правосъдието, Нотариалната камара, омбудсманът, отделни общини в страната, съдии, районни съдилища, както и на множество други заинтересовани групи, на сайта на Висшия съдебен съвет, бе публикува цялостен Пакет от предложения за изменение и допълнение на действащото законодателство за въвеждане на оптимизирана съдебна карта със срок за становища до 11 юли 2021 г, срещу който Пакет от законодателни предложения, Висшият адвокатски съвет изрази категорично отрицателното си становище относно избрания подход, неподложен на широк обществен дебат, несъгласуван нито с Министерство на правосъдието, нито с Висшия адвокатски съвет, Нотариалната камара, Камарата на ЧСИ и други заинтересовани страни. В становището се обърна вниманието на сериозния пропуск, че направените законодателни предложения не са съпътствани от нарочни и детайлни мотиви, че изложените аргументи са непълни и не почиват на задълбочен анализ, че не е извършена и оценка на въздействие на законодателството.

ВАДвС изрази отрицателно становище по отношение на предложените изменения, с които се създават териториални отделения, поради недостатъчни гаранции, че териториалното

отделение ще продължи да правораздава в същия обем и качество, както понастоящем районните съдилища, с аргумент, че съществуването на районен съд в дадено населено място гарантира най-вече конституционно установеното в чл. 56 от Конституцията право на защита на гражданите, а направените предложения за изменения и допълнения в ЗСВ, ГПК и НПК създават предпоставки за накърняване на основни права на гражданите и най-вече на правото им на достъп до съд. Териториалните отделения създават предпоставки за по-трудно и по-бавно правосъдие, още повече, че не беше ясно кои ще са тези териториални отделения и кои районни съдилища ще бъдат премахнати.

ВАдвС категорично се противопостави на направените предложения за изменение на чл. 104 ГПК и чл. 35 НПК и промяна на родовата подсъдност, тъй като с направените предложения не бе отчетена специфичната роля на районните съдилища като основен първоинстанционен съд в системата на правораздаването, както и социално-икономическите и демографски фактори и последици, които едно такова реструктуриране ще има, вкл. предложението бе в противоречие с концепциите в процесуалните закони, че районният съд, като най-близък до гражданите, е основен първоинстанционен съд, и така се накърнява неговата инстанционност, която е изградена в продължение на десетилетия.

ВАдвС изрази становище, че от полза не само за ВСС, но и за цялото общество би било бъдещите анализи и разработки на законодателните предложения, пътната карта с плана за действие за реорганизация на съдебните структури на районно, окръжно и апелативно ниво да бъдат представяни и поставяни на предварително обсъждане и консултация с водещите правни общности и техните местни структури, тъй като по този начин ще се обезпечи и безпрепятственото протичане на евентуално предстоящия законодателен процес. Висшият адвокатски съвет изрази готовност да сътрудничи на ВСС в процеса на осъществяване на съдебната реформа и обсъждането на промени в ЗСВ, ГПК, НПК и други нормативни актове.

В израз на несъгласието си с одобрения от Висшия съдебен съвет (ВСС) „Модел 4“ за реформа на съдебната карта, на 07.06.2021 г. десетки адвокати от страната се събраха пред съдебните палати в няколко града на мълчалив протест. Мълчалив протест имаше в София, Пловдив, Благоевград, Стара Загора, Бургас, Русе и други градове в страната. Мълчаливите протести на адвокатите бяха широко медийно отразени на регионално и национално ниво.

Тези становища и действия от страна на ВАдвС и Адвокатурата допринесоха за предотвратяване въвеждането на реформата по „Модел 4“.